

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

เด็กและเยาวชน เป็นทรัพยากรอันมีคุณค่าและจะเป็นพลังสำคัญในการสืบทอดความเป็นชาติในอนาคต ถือเป็นอนาคตของชาติเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต สังคมจึงมีความคาดหวังให้เด็กและเยาวชนเคารพเชื่อฟังผู้เป็นบิดามารดา ทำหน้าที่ของลูกที่ดี เชื่อฟังครูบาอาจารย์ มีความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นพลเมืองดีของสังคม เมื่อเด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดลงไปมักจะถูกมองว่าเนื่องจากเขายังเป็นผู้เยาว์ กระทำผิดไปด้วยวุฒิภาวะที่ยังน้อย หรือโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้มีแนวปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่แตกต่างไปจากผู้ใหญ่ เช่น ตำรวจจะนำตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดส่งให้กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนภายในระยะเวลาที่กำหนด จากนั้นต้องมีทนายความ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ปกครอง ร่วมทำการสอบปากคำพร้อมกับพนักงานสอบสวน มีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นผู้พิจารณาคดี มีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทำหน้าที่ควบคุมดูแลบำบัดแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่ศาลมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรม โดยไม่มีโทษประหารชีวิต สำหรับเด็กและเยาวชน นอกจากนี้การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดก็ยึดหลักการที่จะมุ่งแก้ไขมากกว่าจะลงโทษ

แต่ในสภาพสังคมปัจจุบัน นับได้ว่าการเจริญเติบโตในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่ก้าวรุดหน้าไปมากอย่างรวดเร็ว ทำให้เด็กและเยาวชนในปัจจุบันนี้เกิดความแปรเปลี่ยนไปจากเดิม ดังจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันเรามักได้ยินได้ฟังข้อมูลที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดที่มีลักษณะไม่แตกต่างไปจากผู้ใหญ่ที่กระทำความผิดเลย เช่น คดีทำร้ายร่างกาย ปล้นทรัพย์ ข่มขืนกระทำชำเรา ฆาตกรรมหญิง กระทั่งฆ่าคนตายโดยเจตนา โดยในหลาย ๆ คดีที่เกิดขึ้นได้สร้างความสะเทือนขวัญ ส่งผลกระทบต่อจิตใจของคนในสังคมค่อนข้างมาก อีกทั้งเกิดเป็นปัญหาที่ก่อดร่อนความเป็นปึกแผ่นของสังคมได้มากในระดับหนึ่ง เนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีว่าทรัพยากรบุคคลนั้น ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในแต่ละสังคมที่จะทำการพัฒนาทุก ๆ ส่วนของสังคมให้เจริญดีขึ้น หรือกล่าวอีกด้านหนึ่งคือ ถ้าสังคมใดไร้ทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพแล้วก็ไม่สามารถที่จะพัฒนาหรือยกระดับความเจริญใด ๆ ได้ถึงแม้ว่าสังคมนั้นจะมีความพร้อมในปัจจัยด้านอื่น ๆ

เป็นผลให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนประกาศใช้มาตรการที่ได้ติดขัดกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกินอายุ โดยให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเสนอรายงานต่อศาลเยาวชนและครอบครัวให้ส่งคดีไปพิจารณาในศาลอาญาหรือศาลจังหวัด ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 61 วรรค 2 ความว่า

คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ถ้าศาลเยาวชนและครอบครัวพิจารณาโดยคำนึงถึงร่างกาย สติปัญญา สุขภาพ ภาวะแห่งจิตและนิสัยแล้ว เห็นว่าในขณะกระทำความผิดมีสภาพเช่นเดียวกับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป ก็ให้มีอำนาจส่งให้โอนคดีไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้

เมื่อศาลรับโอนคดีไปพิจารณา ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนนำเยาวชนส่งควบคุมตัวที่เรือนจำ

ตารางที่ 1.1

สถิติจำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกจับกุมส่งสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ
จำแนกตามฐานความผิด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2549

ฐานความผิด	ปี พ.ศ.									
	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
1. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	7,782	9,196	7,986	7,719	7,374	7,949	8,886	10,496	10,733	14,314
2. ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	1,985	1,919	2,304	1,946	2,175	3,054	4,843	5,969	6,112	8,284
3. ความผิดเกี่ยวกับเพศ	964	947	1,004	961	1,026	1,479	1,735	2,416	2,680	3,652
4. ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียง และการปกครอง	288	203	557	482	397	681	1,016	1,149	1,271	1,731

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ฐานความผิด	ปี พ.ศ.									
	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
5. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	14,407	20,986	21,099	20,103	16,563	16,723	5,897	5,310	6,542	8,803
6. ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด	4,350	4,163	892	900	933	1,380	1,957	2,031	2,404	3,414
7. ความผิดอื่น ๆ	892	1,058	3,546	3,328	2,980	4,019	5,581	5,937	6,338	8,020
รวม	30,668	38,472	37,388	35,439	31,448	35,285	29,915	33,308	36,080	48,218

ที่มา: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, <http://www.djop.moj.go.th>

จากตารางสถิติจำนวนที่เด็กและเยาวชนถูกจับกุมส่งสถานพินิจฯ ทั่วประเทศนั้น จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ปี 2540-2549 จะมีเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจฯ ทั่วประเทศเฉลี่ยปีละประมาณ 35,622 คน โดยจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและอยู่ในความดูแลของสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ ไม่ได้มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มสูงขึ้น เช่นปี 2540 สถานพินิจฯ มีเด็กและเยาวชนอยู่ในความดูแล 30,668 ราย และเพิ่มสูงขึ้นเป็น 38,472 ราย ในปี 2541 และลดจำนวนลงเรื่อย ๆ ถึงปี 2544 และเพิ่มสูงขึ้นในปี 2545 และลดต่ำลงที่สุดในรอบ 6 ปีที่ผ่านมา ในปี 2546 มีจำนวน 29,915 ราย โดยเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีจำนวนลดลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสืบเนื่องมาจากนโยบายปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจังของรัฐบาล

แม้ว่าตารางสถิติดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทั่วประเทศไม่ได้มีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้น แต่เมื่อพิจารณาสถิติแยกตามฐานความผิด จะพบว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิดในฐานความผิดที่เกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย เช่น ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและไม่เจตนา ทำร้ายร่างกาย ทะเลาะวิวาท ชุลมุนต่อสู้เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ฯลฯ และความผิดเกี่ยวกับเพศ เช่น โทรมหญิง ข่มขืนกระทำชำเรา ฯลฯ ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งถือเป็นการกระทำที่มีลักษณะใช้ความรุนแรง และหลายคดีได้สร้างความสะเทือนขวัญต่อผู้คนในสังคม กระทั่งได้เกิดเป็นกระแสเรียกร้องให้มีมาตรการลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดีร้ายแรงให้เด็ดขาด

แต่หากมองย้อนไปอีกมุมหนึ่ง สังคมก็มีส่วนทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเป็น อาชญากรเช่นกัน กล่าวคือจากลักษณะการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเป็นที่ทราบกันดีว่าเกิดจากปัจจัยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ มากำหนดให้เขาเหล่านั้นต้องกระทำผิดตามแนวความคิดของสำนักปฏิฐานนิยม เป็นต้นว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม กายภาพ แม้กระทั่งถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งนักจิตวิทยา และนักสังคมวิทยาหลายท่านได้กล่าวว่า “เด็กและเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมจะกระทำผิดได้มากกว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในแหล่งที่พักอาศัยดี ถูกสุขลักษณะ” (ประภาศน์ อวยชัย, 2516) ซึ่งนอกจากสิ่งแวดล้อมในเรื่องที่อยู่อาศัยหรือปัจจัยอื่น ๆ แล้ว ยังกล่าวได้อีกว่า สถาบันทางครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ในการอบรมขัดเกลาบุตรหลานของตนได้ดีพอ อีกทั้งในปัจจุบันสังคมมีแต่การแข่งขันตั้งแต่ในระดับโรงเรียน เป็นผลให้สร้างความแปลกแยกและกดดันให้แก่เด็กและเยาวชน เมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากกลุ่มก็就会被จับผิด และต้องถูกลงโทษ มากกว่าการที่จะได้รับการอบรมแก้ไข อีกทั้งเด็กและเยาวชนมักเรียนรู้การขัดแย้งและเรียนรู้ถึงอิทธิพลทางวัฒนธรรมของกลุ่ม เนื่องจากเด็กไม่ได้รับการตอบสนองที่ตนต้องการ จึงหันไปหากกลุ่มเพื่อนเป็นเหตุให้ถูกชักจูงให้กระทำผิดได้ง่าย (ประภาศน์ อวยชัย, 2516)

ดังนั้น การที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการเพิ่มมาตรการลงโทษเด็กและเยาวชนที่รุนแรงนั้น อาจเป็นการแก้ไขปัญหที่ปลายเหตุ และไม่ว่าเด็กและเยาวชนจะกระทำผิดร้ายแรงมากเพียงใด ก็ไม่มีโทษประหารชีวิตสำหรับเด็กและเยาวชน ทำให้สุดท้ายเด็กและเยาวชนเหล่านี้ก็ต้องกลับคืนสู่สังคมดังเดิม และอาจกลับมาในคราบของอาชญากรเต็มตัวก็เป็นได้ หากสังคมมองเพียงการลงโทษที่ใช้วิธีรุนแรง แก่แค่ันทดแทนให้สาสมกับการกระทำผิด และตัดเยาวชนออกจากสังคมในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้นเช่นโทษที่ผู้ใหญ่ได้รับ แต่ท้ายที่สุดแล้วสังคมก็ต้องเปิดรับการกลับมาของอาชญากรอย่างเต็มรูปแบบหรือไม่ ซึ่งหากสถานการณ์ยังคงเป็นเหมือนเช่นทุกวันนี้ ในอนาคต คำพูดที่ว่า “เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า” อาจกลายเป็น “เด็กในวันนี้ คืออาชญากรในวันหน้า”

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

เนื่องด้วยผู้ศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารงานยุติธรรม ประกอบกับสังคมในปัจจุบันนี้มีข่าวคราวตามหน้าหนังสือพิมพ์ที่ได้เห็นอยู่เสมอเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในคดีที่ร้ายแรง กระทั่งเกิดกระแสเรียกร้องให้มีมาตรการลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในคดีสะเทือนขวัญให้เด็ดขาด และเมื่อผู้ศึกษาทำการตรวจสอบจากสถิติการกระทำผิดของ

เด็กและเยาวชนทั่วประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึงปี พ.ศ. 2549 พบว่าเด็กและเยาวชนมีการกระทำ ความผิดในฐานะความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายมีแนวโน้มเพิ่มสูงมากขึ้นในอัตราส่วนที่มากกว่า ฐานอื่น ๆ ซึ่งเป็นการยืนยันได้ว่าสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดใน ลักษณะที่ใช้ความรุนแรงมากขึ้น จากความรุนแรงของปัญหาที่เป็นการบ่อนทำลายความมั่นคง ของประเทศและอนาคตของชาติดังพบในปัจจุบันนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนชายในคดีความผิดร้ายแรง เพื่อจัดทำให้ทราบถึง มูลเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจปัญหาอย่างถ่องแท้ เพื่อ ความชัดเจนในการเป็นข้อมูลยืนยันถึงความสำคัญในการเร่งแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น และเอื้อ ประโยชน์ในการแสวงหาแนวทางป้องกันต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวโน้มการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนชายในคดี ความผิดร้ายแรง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนชายในคดี ความผิดร้ายแรง
3. เพื่อแสวงหาแนวทางในการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนชายในคดี ความผิดร้ายแรง

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเด็กและ เยาวชนชายในคดีความผิดร้ายแรง จะทำการศึกษาเฉพาะกรณีเด็กและเยาวชนเพศชาย ที่ศาลมี คำสั่งให้เข้ารับการฝึกและอบรม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพปัญหาและแนวโน้มการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนชายในคดีความผิดร้ายแรง
2. ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนชายในคดีความผิดร้ายแรง
3. ทราบถึงแนวทางในการป้องกันการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนชายในคดีความผิดร้ายแรง

นิยามศัพท์ในการศึกษา

เด็กและเยาวชน หมายถึง บุคคลอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์

ศูนย์ฝึกและอบรม หมายถึง ศูนย์ฝึกและอบรมในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยทำหน้าที่ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำสั่งให้ฝึกอบรม โดยศูนย์ฝึกและอบรมในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 7 จังหวัดเชียงใหม่

การกระทำความผิดร้ายแรง หมายถึง การกระทำความผิดที่ผู้กระทำความผิดใช้ความรุนแรง ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายแก่ชีวิตและร่างกาย (สาหัส) โดยการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดฐานความผิดที่ร้ายแรง โดยพิจารณาจากโทษที่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป จำนวน 5 ฐานความผิด ได้แก่

1. การฆ่าคนตายโดยเจตนา
2. ข่มขืนกระทำชำเราอันเป็นลักษณะการโหมหนิง
3. ข่มขืนจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย
4. ชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย
5. ปล้นทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย

ความรุนแรง หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่แสดงออกถึงการใช้กำลังทางร่างกายโดยใช้อาวุธและไม่ใช้อาวุธ หรือวิธีการอื่นใดเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้รับความเจ็บปวด บาดเจ็บ ถึงแก่ความตาย หรือได้รับความทุกข์ทรมานทางจิตใจ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิด หมายถึง สาเหตุที่ทำให้บุคคลกระทำความผิด

ระยะเวลาฝึกและอบรม หมายถึง ระยะเวลาที่ศาลเด็กและเยาวชนมีคำสั่งให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและต้องได้รับโทษให้รับการฝึกและอบรมในศูนย์ฝึกและอบรม เนื่องจากเด็กและเยาวชนไม่มีโทษจำคุกแต่จะให้การฝึกและอบรมแทน